

HET HEILIG HUWELIJK (4) – een verbond hjms

Geliefde broeders en zusters, in Deel 3a van deze studie hebben we gezien dat Adam en Eva door de zondeval zondaren en opstandelingen tegen God waren geworden. Voortaan was de mens geneigd tot zonde en in zijn hart onbetrouwbaar. Maar we hebben óók gezien dat God onmiddellijk klaarstond met vellen van geslachte dieren om hun naaktheid (ontstaan door de zonden) te bedekken (Gen. 3:7,21). Er vloeide bloed. Het was een heenwijzing naar het kruisoffer, dat Zijn Zoon Jezus eens voor de verloren mensheid zou brengen (Gen 3:15).

Door de zondeval is de mens een van nature zondig en onbetrouwbaar wezen geworden, die daarom absoluut de verlossing door het Bloed van Jezus Christus nodig heeft. En de mens heeft ook beslist het Bloed en de Hulp van Jezus nodig voor de reiniging en geestelijke opbouw van zijn huwelijk. Welk een genade Gods om te mogen weten, dat wanneer we hebben gezondigd in ons huwelijk, wanneer we er om zo te zeggen een puinhoop van hebben gemaakt, Hij bereid is om ons te vergeven, te helpen en te herstellen. Door het Bloed van Jezus!

In het verloop van deze les zullen we zien hoe belangrijk het Bloed van Jezus, het Offerlam van God, voor elk huwelijksleven is.

Broeders en zusters, de zondeval veroorzaakte een innerlijk drama in de mens. Hij had dat prachtige paradijs, de Hof van Eden, moeten verlaten. Hij was van nature zondig geworden. Niet meer te vertrouwen, egoïstisch. En hij moest voortaan heel hard zwoegen en zweten om de kost te verdienen, terwijl desondanks de aarde toch dorens en distelen zou produceren. De vrouwen zouden hun kinderen met smart ter wereld moeten brengen (Gen. 3:16-19). Uiteraard had dit een geweldige, negatieve impact op en in het gehele leven van de mens. Mensen vertrouwden elkaar door de zonde in hen niet meer vanzelfsprekend. Doordat de aarde alleen nog maar door keihard te werken een beetje opbrengst zou geven, was er nu een rijke voedingsbodem voor hun egoïsme aanwezig. Hun egoïsme en onbetrouwbaarheid zullen zeker ook gevolgen hebben gehad voor hun onderlinge samenwerking. Er zullen beslist onderlinge afspraken zijn gemaakt in de zin van: *“Als jij dit doet, dan doe ik dat, en als jij dit opoffert, dan zal ik dat geven.”* Voor wat, hoort wat! Dat is toch het motto in de wereld?

In dit deel wil ik in brede zin ingaan op het sluiten van overeenkomsten in de bijbel en in engere zin op de huwelijksovereenkomst, want ook het huwelijk is zoals iedereen weet een overeenkomst. Maar het huwelijk is wel een bijzondere overeenkomst, omdat het door God Zelf werd ingesteld. Willen wij deze overeenkomst, in bijbelse termen dit verbond, goed begrijpen, dan moeten wij Hem vrezen, want dán zal God aan ons Zijn verborgenheden en Zijn verbond bekend maken (Ps. 25:14; Spr. 2:1-5). Dus niet aan natuurlijke mensen of aan vleselijke christenen (1 Cor. 2:14 en 3:1-3). God geeft Zijn openbaringen aan hen die graven en verdiepen, totdat zij de Rots Jezus vinden en daarna óp die Rots hun geestelijk huis bouwen (Luk. 6:48; 1 Cor. 3:9-11).

Het huwelijk is een verbond

Ja, geliefde broeders en zusters, het huwelijk in de bijbel was een overeenkomst, zogezegd een verbond. Leest u bijvoorbeeld Mal. 2:14, 1 Cor. 7:27 en Spr. 2:17. Het was een verbond onder de aanwezigheid van getuigen, waarbij ook God (nét als bij het huwelijk van Adam en Eva) Getuige was.

Mal. 2:14 – *“Gij nu zegt: Waarom? Daarom dat de HEERE een Getuige geweest is, tussen u en tussen de huisvrouw uwer jeugd, met dewelke gij trouwelooslijk handelt; daar zij toch uw gezellin, en de huisvrouw uws verbonds is.”*

Er is nog méér bijbels bewijs dat het huwelijk een verbond was! Want uit Deut. 24:1,3, Jes. 50:1, Jer. 3:8, Matt. 5:31, Matt. 19:7 en Mark. 10:4 blijkt, dat er een scheidbrief bij echtscheiding noodzakelijk was. Dit is alleen logisch als er bij het sluiten van het huwelijk ook eerst een overeenkomst tot stand was gekomen.

Zo impliceren ook de door Jezus in Mark. 12:25 en Matt. 22:30 gebruikte woorden *“namen ten huwelijk”* en *“ten huwelijk gegeven”* dat er een overeenkomst werd gesloten. Want wie anders kunnen ten huwelijk geven dan de ouders van de partners?

Volgens o.a. Gen 34:12; Ex. 22:16 en Deut. 22:29 werd er een huwelijks(bruids)schat betaald, hetgeen ook een aanwijzing is voor een gesloten huwelijksovereenkomst.

Overigens was vroeger in Israël de godsdienstige leiding in handen van de overheid. De godsdienstige leiders waren ook de regeringsleiders. Wie toen voor de godsdienstige leiders trouwde, was zowel “godsdienstig” als ook “wettig” voor de overheid getrouwd. 1 Cor. 7:39 – *“Een (NB, getrouwde) vrouw is door de wet verbonden, zo lange tijd als haar man leeft”* Broeders en zusters, een huwelijksovereenkomst was dus ook een wettelijke overeenkomst.

De Joodse huwelijksprocedure

Vóórdat in bijbelse tijden het huwelijk definitief werd gesloten, verloofde men zich eerst (Hos. 2:18; Matt. 1:18). Het is overigens beter om, net zoals de Statenvertaling doet, het woord *“ondertrouwd”* te gebruiken, omdat het *“verloven”*, zoals wij dat in Nederland kennen geen echte rechtshandeling is en geen rechtsgevolgen kent, terwijl de Joods-bijbelse *“ondertrouwing”* (Hebr. *“eroesién”* – אֲרוּסִין) juist een verbintenis is met vérestrekkende rechtsgevolgen. Ondertrouw behoorde tot de wetten van Mozes (Deut. 22:22-30). Men ondertrouwde zich in Israël met elkaar, vóórdat op een later tijdstip het huwelijk definitief werd gesloten. De tijd van ondertrouw, dus tussen het moment van ondertrouw en het moment van het huwelijk, heet in het Hebreeuws *“kidoesjien”* (קִידוּשִׁין) en betekent *“heiliging en afscheiding met een bestemming”*. Zie ook Deel 2 van deze studie.

Rabbijn S.Ph. de Vries Mzn. geeft in zijn boek *“Joodse ritensymbolen”* een interessante beschrijving van de Joodse gang van zaken en schrijft dat de Joden toch wel een soort Nederlandse verloving kenden, nl. *“sjiedoeg”* (שִׂדוּךְ), d.w.z. een huwelijksaanzoek, het moment dat er door de wederzijdse partners en/of families over een eventueel huwelijk wordt gesproken en daartoe een voorlopig besluit wordt genomen. Het was een voorwaardelijke verbintenis waarvan een akte werd opgemaakt. Pas op de dag van *“eroesién”* (אֲרוּסִין) werd deze verbintenis (de overeenkomst) echt gesloten en werd daarmee onvoorwaardelijk. Maar het huwelijkspaar was daarmee nog niet getrouwd in die zin dat zij mochten samenwonen en sexuele gemeenschap konden hebben, hoewel de huwelijksovereenkomst dus reeds definitief was. Zo was Jozef met Maria ondertrouwd zodat zij reeds zijn vrouw was, maar woonden zij nog niet samen en mochten nog geen sexuele gemeenschap hebben (Matt. 1:18-20). De ondertrouw was ook bijbels gezien een officiële periode van een bepaalde duur voorafgaand aan de eigenlijke huwelijksluiting. Gedurende deze periode was bijvoorbeeld de aanstaande bruidegom vrijgesteld van krijgsmilitaire dienst (Deut. 20:7).

De uiteindelijke sluiting van het huwelijk heet *“nissoeïen”* (נִשׂוּאִין). Hierbij moesten beslist tenminste twee niet met het bruidspaar verwante getuigen aanwezig zijn. De betekenis van *“nissoeïen”* (נִשׂוּאִין) is *“samenwonen”, “samenleven”*. Het bruiloftsfeest in Joh. 2:1 e.v. is een voorbeeld van een *“nissoeïen”*.

Broeders en zusters, we kunnen ook uit Gen 2:18-24 veel leren over de bijbelse huwelijksvoorbereiding en –ceremonie. Allereerst zien we dat God Zélf Eva naar Adam bracht. Het is dus Gods plan, dat mannen hun vrouw van God ontvangen. Dus christelijke mannen moeten Hem eerst raadplegen als het gaat om hun toekomstige partner. En als wij Hem echter onverhoopt nooit daarvoor hebben geraadpleegd, dan is het in ieder geval Zijn wil, dat wij voor Zijn aangezicht trouwen. God wil de Getuige van ons huwelijk zijn.

Herinnert u zich overigens nog uit Deel 3a dat God man en vrouw schiep als een kern (de man) met een bijpassend omhulsel (de vrouw)? Denkt u niet dat veel huwelijksproblemen voorkomen zouden worden als wij aan God vragen, dat Hij voor ons de geschikte huwelijks-partner zoekt? Dat wij Hem vragen of de partner die wij zelf op het oog hebben wel Gods keuze is?

Uit Gen. 2:18-24 mogen wij ook verstaan, dat er geen sprake was van een proefperiode van samenwonen, van eerst maar eens lekker experimenteren, zoals de wereld ons wil laten geloven. God schiep Eva en onmiddellijk bracht Hij haar naar Adam en onmiddellijk werd het huwelijksverbond gesloten. Zie Deel 3b van deze studie.

Een gesloten (huwelijks)verbond vraagt om getrouwheid

Het sluiten van een overeenkomst, of dat nu een huwelijksverbond of een zakelijk verbond is, brengt altijd verantwoordelijkheid met zich mee. De verbondspartners die de overeenkomst hebben gesloten, mogen immers verwachten dat de overeenkomst getrouw door de ander wordt nagekomen. Zelfs in onze goddeloze hedendaagse maatschappij wordt dat nog steeds verwacht.

Broeders en zusters, ik richt mij in deze studie met name tot de kinderen Gods. Ontrouwheid beschadigt Gods scheppingsorde, want Hij is Zelf Getrouw en Hij is de Vader en Schepper van ons allen. Mal. 2:10 – *“Hebben wij niet allen een Vader? Heeft niet een God ons geschapen? Waarom handelen wij dan trouwelooslijk de een tegen den ander.....”*

In Mal. 2:10-16 wees God op het falen en de verregaande trouweloosheid van Juda. Hij was trouweloos ten opzichte van zijn broeders (vers 10) en hij ontheiligde ook het verbond der vaders en de heiligheid des Heren (vers 10-11).

Maar in het kader van deze studie is van belang, dat Juda ook trouweloos en overspelig was ten aanzien van de huisvrouw van zijn jeugd, terwijl zij zijn gezellin en de huisvrouw van zijn (huwelijks)verbond was. Mal. 2:11,14 – *“Juda handelt trouwelooslijk, en er wordt een gruwel gedaan in Israel, en in Jeruzalem; want Juda ontheiligt de heiligheid des HEEREN, welke Hij liefheeft; want hij heeft de dochter eens vreemden gods getrouwd, Gij nu zegt: Waarom? Daarom dat de HEERE een Getuige geweest is, tussen u en tussen de huisvrouw uwer jeugd, met dewelke gij trouwelooslijk handelt; daar zij toch uw gezellin, en de huisvrouw uws verbonds is.”*

Juda's falen had niet te maken met een gebrek aan godsdienstige toewijding, want Juda bedekte het altaar des Heren met tranen, met wening en met zuchting en hij bracht ook spijsoffers (vers 13). Maar zijn ijver was óf uiterlijk vertoon, óf hij bekeerde zich niet tot en met de wortels van zijn zonden.

Geliefde broeders en zusters, Juda's houding is dan ook heel herkenbaar in het dagelijkse christelijke leven. Enkele voorbeelden! Velen van ons kunnen beamen, dat men vaak met tranen aan de voeten van de Heer Jezus komt en de zonden belijdt, maar vervolgens niet écht verlost wordt, cq. wil worden. Omdat de (bittere) zonde aan de buitenkant zo heerlijk zoet is. Jarenlang kan men vervolgens met een bepaalde band of zonde rond blijven lopen. Het volgende gebeurt helaas ook! Opeens kan men worden geconfronteerd en worden overrompeld met het bericht, dat een bepaalde broeder of zuster in overspel is gevallen. Men had totaal niets van die overspeligheid gemerkt, want die broeder of zuster had altijd trouw aan alle godsdienstige bezigheden meegedaan. Broeders en zusters, dit is gezien het eerste voorbeeld verklaarbaar! Want een christen die overspelig is geworden, zal na de eerste daad van overspel best spijt hebben van de zonde en daarmee wenend aan de voeten van de Heer komen. Maar vaak denkt men met een belijdenis enkel aan de Heer gemakkelijk weg te kunnen komen en weer over te kunnen gaan tot de orde van de dag. Maar een belijdenis die niet tot aan de wortels van het kwade plaatsvindt, leidt niet tot verlossing, zodat die persoon niet definitief zal kunnen kappen met de zonde en opnieuw in overspel zal vallen. En zo kan het dan een hele lange tijd doorgaan. Overspel, tranen, wening, overspel, tranen, wening, overspel, tranen, wening, opnieuw overspel,.....! En dan opeens! Het overspel

komt toch aan het licht! En die persoon verlaat uit schaamte de gemeente en kan de gebondenheid niet meer verbreken!

Ondanks zijn uiterlijke godsdienstige inspanningen was Juda dus ontrouw tegenover zijn vrouw. Zijn huwelijk was derhalve een mislukking. God verweet Juda zijn overspelige gedrag ten opzichte van zijn vrouw (Mal. 2:14). God gaf haar in vers 14b een bijzondere benaming, namelijk *“uw gezellin, en de huisvrouw uws verbonds”*. In het Hebreeuws is dat *“vehie chaveretga ve-esjet berietga”* (והיא חברתך ואשת בריתך).

Juda had met de huisvrouw van zijn jeugd, dus met zijn eerste vrouw die hij trouwde toen hij nog jong was, een *“verbond”* (een *“beriet”* – ברית) gesloten. Maar doordat hij dat verbond, die huwelijksvereenkomst, om welke reden dan ook uit het oog was verloren, was hij ontrouw geworden en gevallen in overspel.

Broeders en zusters, Juda's zonde is een ernstige waarschuwing voor ons. Een huwelijksverbond is geen relatie waarvoor de mens zijn eigen maatstaven kan aanleggen. Het is geen relatie die de mens naar eigen inzicht vrijelijk kan beginnen of beëindigen. God ziet het huwelijk als een verbintenis waarvoor Zijn specifieke voorwaarden gelden. Als dit uit het oog wordt verloren, verliest het huwelijk zijn heiligheid, zijn kracht en zekerheid.

Ook het woord *“uw gezellin”* (in het Hebreeuws is dat *“chaveretga”* (חברתך) dat letterlijk *“uw vriendin”* betekent) wijst reeds op de huwelijksverbintenis. Want de stam *“chavar”* (חבר) betekent namelijk *“verbinden”*. Maar het wijst ook op de tedere verhouding die God verwacht tussen een man en zijn vrouw. Zij is zijn vriendin.

Broeders en zusters, het is goed om in dit kader (m.b.t. het huwelijksverbond) ook even de bijbelse grondteksten van de woorden voor een *“verbond”* te bezien. Óók omdat Gods Woord in de vorm van twee verbonden aan ons is gegeven, namelijk het Oude en Nieuwe Verbond, dat wil zeggen het Oude en het Nieuwe Testament. Als wij Zijn Woord goed willen begrijpen, is het verstandig om te verstaan wat God onder een verbond verstaat.

In het Hebreeuws is het *“beriet”* (ברית), dat afhankelijk van de context *“verbond”* of *“testament”* betekende. Wellicht betekent *“beriet”* letterlijk *“binden”*. Dat is echter niet zeker. Een verbond is echter zeker hetzelfde als een *“verbintenis”*.

In het Grieks is het *“diatheke”* dat afhankelijk van de context eveneens *“verbond”* of *“testament”* betekende. *“Diatheke”* betekent letterlijk *“iets recht zetten”* of *“iets op orde brengen”*. De grondteksten leren ons dus, dat de bijbel geen onderscheid maakt tussen een verbond en een testament. Beiden zijn hetzelfde begrip.

In Nederland is er wél onderscheid. Een testament is een wettelijk document dat pas na de dood van degene die het heeft opgesteld van kracht wordt (Hebr. 9:16-17), terwijl een verbond in Nederland een overeenkomst tussen twee of meer partijen is.

Geliefde broeders en zusters, waarom hecht God zo aan het nakomen van een gesloten verbond? Omdat een verbond een relationele betrekking is! Het wordt gesloten door mensen die met elkaar in een bepaalde relatie staan. En omdat God onder andere een God van Liefde en Trouw is, Die sterk verlangt naar gemeenschap met de mensen, eist Hij dat de mensen in hun onderlinge relaties ook liefde en trouw betonen.

Het huwelijk is een drievoudige relatie en verbintenis

God was, zoals we zagen in Deel 3a en 3b, Zelf direct en persoonlijk betrokken bij de schepping van Adam en Eva en de instelling van het eerste huwelijk. God Zélf besliste dat Adam een vrouw moest krijgen. God Zélf vormde Eva uit Adam. God Zélf gaf Eva aan Adam. En God stelde ook Zélf de voorwaarden vast voor het huwelijksverbond, waarin Hij hen samenvoegde.

Maar omdat God het huwelijk instelde, de voorwaarden vaststelde én aanwezig was, was het niet een verbond tussen twee personen, maar één tussen drie personen. Tussen een man en een vrouw én God. Dit geldt zowel voor het christelijk huwelijk, waarbij men voor Gods

aangezicht is getrouwd, als voor het huwelijk van wereldlingen, hoewel zij dat zeker niet zullen accepteren en zich ook niet zullen realiseren.

Het huwelijk heeft dus, net als het kruis van Golgotha, twee dimensies. Een verticale dimensie, namelijk de relatie tussen de huwelijkspartners en God, en een horizontale relatie tussen man en vrouw. Zodra de verticale relatie met God uit het oog wordt verloren, verliest het huwelijk onmiddellijk zijn heiligheid. Zonder God is de mens gedoemd tot zonde.

Deze drievoudige relatie tussen een man, zijn vrouw en God wijst op het sterke touw dat van drie snoeren is gevlochten en waarover in Pred. 4:9-12 wordt gesproken.

Iemand die alleen door het leven gaat, is heel kwetsbaar, zoals een touw dat uit één snoer bestaat ook is. Een echtpaar kan elkander juist in allerlei vervelende situaties helpen. Zo is een uit twee snoeren gevlochten touw óók sterker! Dit is één van de redenen waarom God een vrouw aan Adam gaf (Gen. 2:18). Een echtpaar dat God echter als het derde snoer in hun relatie betreft, is heel moeilijk te overwinnen. Wie God aan zijn kant heeft, hoeft nooit te vrez.

Salomo's uitspraken blijken volgens Derek Prince gezien de praktijk van de touwslagerij te kloppen. Want een touw dat uit twee snoeren is gevlochten, is nog niet écht sterk. Zodra er spanning op dit touw komt, duwen de twee snoeren elkaar als het ware weg en heffen de vlechting op. Bij een op spanning staand drievoudig gevlochten touw wordt de vlechting juist niet teniet gedaan. Bij spanning wordt de vlechting verstevigd en ondersteunen de drie snoeren elkaar juist. Zodanig dat zelfs wanneer er een of twee snoeren beginnen te rafelen, de anderen nog steun geven en de spanning opvangen. God als het derde snoer, zal in geval van huwelijksspanningen altijd man en vrouw blijven steunen, totdat zij weer hersteld zijn. Een viervoudig gevlochten touw is volgens de touwslagerij ook niet persé sterker dan een drievoudig gevlochten touw, omdat de snoeren elkaar bij een vlechting niet meer overal kunnen raken.

God wil met de mens een verbond sluiten

In de bijbel wordt het begrip “beriet” (verbond) meestal gebruikt als God Zelf, dus op Zijn initiatief, persoonlijk met de mens een relatie wil aangaan.

Maar, broeders en zusters, waarom zou God dat eigenlijk doen? Waarom zou Hij ons die geweldige eer en genade en liefde schenken, dat Hij Zich diep vernedert en ons opzoekt? Omdat wij mensen door onze zondestaat nooit uit onszelf het initiatief zullen (kunnen) nemen tot een relatie met God. Zondaren willen zich het liefst voor God verbergen (Gen. 3:9-10).

Het spreekt overigens voor zich dat bij het sluiten van een verbond met God de partijen zeker niet gelijkwaardig aan elkaar zijn en niet op hetzelfde niveau staan. God Zelf formuleert daarom de voorwaarden op basis waarvan Hij bereid is om een relatie met ons aan te gaan. Want wie zijn wij, arme zondige schepselen, dat wij aan God de verbondsvoorwaarden zouden kunnen dicteren? Wij kunnen slechts Gods aanbod tot het aangaan van een verbond met Hem óf accepteren óf verwerpen.

God zal, zoals uit de bijbel blijkt, met de zondige mens altijd eerst een verbond sluiten voordat Hij met hem een relatie kan aangaan. Zo sloot God een verbond met Israël en sloot Jezus een nieuw verbond met Zijn discipelen.

Ps. 50:5 – *“Verzamelt Mij Mijn gunstgenoten, die Mijn verbond maken met offerande!”*

God erkent Zijn gunstgenoten als Zijn volk. Dat zijn zij die Gods verbond maken (sluiten) met offeranden. Een “gunstgenoot” is in het Hebreeuws een “chassied” (חַסִּיד), dat letterlijk wil zeggen “genadig, vriendelijk, medelijdend, goed, goedertieren” en normaliter gebruikt wordt voor “iemand die echt aan God is toegewijd”. Deze persoon is volgens Ps. 50:5 met name iemand, die Gods verbond met Hem sluit onder het brengen van offeranden.

“Chassied” (חַסִּיד) komt van “chasad” (חֶסֶד) dat “zichzelf vriendelijk en genadig betonen” betekent. Het belangrijke woord “chesed” (חֶסֶד) is hier ook van afgeleid en betekent “de houding of instelling van liefde die (ook) genade omvat” ofwel “het betonen van genade door

liefde". God zal ook altijd Zijn verbondsrelatie met de mens uitdrukken door het betonen van genade (Ps. 136).

De in Ps. 50:5 gebruikte term "*het maken (sluiten) van een verbond*" is eigenlijk een heel bijzondere uitdrukking. Deze term "*kaarat beriet*" (כַּרְתַּת בְּרִית) betekent letterlijk "*het snijden van een verbond*". Waar komt die uitdrukking vandaan?

Omdat een verbond in bijbelse tijden gesloten werd (meestal door koningen) onder het brengen van geslachte offerdieren. Er moesten offerdieren worden geslacht en in stukken worden gesneden. Er moest bloed vloeien. Zo slachtte God Zelf offerdieren (Gen. 3:21), toen door de zondeval Adam en Eva's relatie met God was verbroken, als een teken voor een nieuw herstelverbond dat Hij eens met de mens in Jezus Christus zou aangaan.

Volgens Ps. 50:5 zijn Gods kinderen daarom de mensen die met God Zijn verbond (dus een relatie op Gods voorwaarden) zijn aangegaan onder het brengen van geslachte offerdieren. Daarom ook werd Abels geslachte offerlam door God aanvaard en werden de door Kaïn geofferde vruchten verworpen.

Gods verbond met Abraham

In het volgende schriftgedeelte kunnen we lezen hoe God het initiatief nam om een verbond met Abraham te sluiten. We zullen dit verbond bestuderen.

Gen. 15:7-18 – "7 Voorts zeide Hij tot hem: Ik ben de HEERE, Die u uitgeleid heb uit Ur der Chaldeën, om u dit land te geven, om dat erfelijk te bezitten. 8 En hij zeide: Heere, HEERE! waarbij zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten zal? 9 En Hij zeide tot hem: Neem Mij een driejarige vaars, en een driejarige geit, en een driejarigen ram, en een tortelduif, en een jonge duif. 10 En hij bracht Hem deze alle, en hij deelde ze middendoor, en hij leide elks deel tegen het andere over; maar het gevogelte deelde hij niet. 11 En het wild gevogelte kwam neder op het aas; maar Abram joeg het weg. 12 En het geschiedde, als de zon was aan het ondergaan, zo viel een diepe slaap op Abram; en ziet, een schrik, en grote duisternis viel op hem. 13 Toen zeide Hij tot Abram: Weet voorzeker, dat uw zaad vreemd zal zijn in een land, dat het hunne niet is, en zij zullen hen dienen, en zij zullen hen verdrukken vierhonderd jaren. 14 Doch Ik zal het volk ook rechten, hetwelk zij zullen dienen; en daarna zullen zij uittrekken met grote have. 15 En gij zult tot uw vaders gaan met vrede; gij zult in goeden ouderdom begraven worden. 16 En het vierde geslacht zal herwaarts wederkeren; want de ongerechtigheid der Amorieten is tot nog toe niet volkomen. 17 En het geschiedde, dat de zon onderging en het duister werd, en ziet, daar was een rokende oven en vurige fakkel, die tussen die stukken doorging. 18 Ten zelfden dage maakte de HEERE een verbond met Abram, zeggende: Aan uw zaad heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte af, tot aan die grote rivier, de rivier Frath:"

God had aan Abraham onder andere in Gen. 15:5-7 een geweldig nageslacht én het land Kanaän beloofd en Abraham gelóofde God. Welk een voorbeeld voor ons!

Maar toen vroeg Abraham: "*Hoe zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten zal?*" (Gen. 15:8).

Met andere woorden: "*Waarom kan ik kunnen zien, dat U zult doen wat U heeft beloofd?*"

God gaf hem toen de opdracht om aan Hem een aantal dieren te brengen (Gen. 15:9).

Abraham verdeelde ze in stukken en legde de stukken tegenover elkaar (Gen. 15:10).

Abraham wist nu (zo was toen nu eenmaal de cultuur!) dat God met hem een verbond wilde sluiten (Gen. 15:18). Abraham begreep dat God Zijn belofte wilde nakomen en aan hem wilde bewijzen door Zich in een verbond aan Abraham te binden, cq. toe te wijden.

Méér kon God niet doen om nóg duidelijker te maken dat Hij Zijn beloften zou nakomen. In Hebr. 6:13 kunnen we lezen dat God op dit moment bij Zichzelf zwoer, omdat er niemand hoger was dan Hemzelf bij wie Hij kon zweren.

De hier in Gen. 15:18 gebruikte Hebreeuwse uitdrukking is de zojuist bestudeerde term "*kaarat beriet*" (כַּרְתַּת בְּרִית). God wilde dus met Abraham "*een verbond snijden*".

Om een verbond te sluiten werd niet alleen een dier in stukken gesneden. Daarná moesten de twee verbondsluitende partijen (zoals gezegd waren dat meestal koningen) tussen de stukken doorlopen, als het ware om aan te geven dat zij in tweeën mochten worden gedeeld, d.w.z. mochten worden gedood, indien zij het verbond zouden verbreken. Hiermee was dan het verbond bekrachtigd. NB, er zijn ook bijbelleraren die zeggen dat alléén de minste (koning) van de beide partijen (dat was in dit geval Abraham) tussen de stukken van het offerdier zou moeten doorlopen.

Het benodigde te slachten offerdier stond dus symbool voor de dood van de verbondsluitende partijen ingeval zij het verbond zouden verbreken. Om aan te geven dat zij in dat geval zelfs mochten worden gedood. Én om aan te geven dat de partijen dit verbond zelfs door de dood heen zouden proberen na te komen.

Derek Prince legt het zelfs zó uit, dat het op deze manier sluiten van een verbond betekent, dat partijen in feite zeggen, dat het offerdier als hun vertegenwoordiger in hun plaats stierf, zodat zij eigenlijk geen recht meer hebben om voor zichzelf te leven nu zij in dit verbond staan. Daarom ook zegt Hebr. 9:16-17 dat een testament (dus een verbond) alleen van kracht is als er iemand gestorven is. Met andere woorden, een kind van God dat met God óf met zijn naaste een verbond sluit, moet de bereidheid hebben om ten behoeve van dat verbond aan zichzelf af te sterven.

Iemand die een verbond aangaat, óók de man en de vrouw die samen een huwelijk sluiten, doet dat derhalve dóór de dood heen. Men ziet af van eigen rechten om voor zichzelf te leven ten behoeve van de belangen van de andere partij en zal indien nodig daarvoor zelfs het leven geven. Deze nederige houding van het hart is absoluut noodzakelijk om een huwelijk te doen slagen.

Het sluiten van een (huwelijks)verbond is in Gods ogen daarom een plechtige, heilige toewijding aan elkander.

Wellicht zijn er sommigen onder u die nu zeggen, dat tijdens het door God sluiten van het huwelijk tussen Adam en Eva geen offerdier werd geslacht en in stukken gedeeld. Dat klopt! Dat was ook nog helemaal niet nodig, want de zonde had nog niet zijn intrede gedaan en er was geen aanleiding om te veronderstellen dat Adam of Eva hun huwelijksverbond zouden verbreken. De voorwaarden die God voor hun huwelijksverbond stelde, zouden beiden beslist nakomen, namelijk dat Eva een geweldige hulp voor Adam zou zijn en Adam een liefhebbende man zou zijn. Het was (nog) niet nodig dat er bloed vloeide. Maar wat gebeurde er toen Adam en Eva even later wél zondigden en hun naaktheid met bladeren bedekten? Toen slachtte God meteen dieren en kleepte hen met de vellen als een schaduwbeeld voor het latere bloedverbond, dat Hij in het offer van Zijn Zoon Jezus Christus met de mensheid zou sluiten (Gen. 3:21). Dus pas ná de zondeval moesten offerdieren hun leven en hun bloed geven om Adam en Eva's zondige naaktheid te bedekken. Dat bloed was voortaan ook cruciaal om een succes van hun huwelijk te maken.

Broeders en zusters, ook in Jer. 34:13-20 kunt u overigens lezen over de hier genoemde praktijk bij het sluiten van een verbond. U leest hier over een tussen God en Israël gesloten doch door Israël weer verbroken verbond. Ook nu weer is de terminologie "*kaarat beriet*" (כרת ברית). De vorsten van Juda en Jeruzalem, de kamerlingen en priesters en al het volk hadden een kalf in tweeën gehakt en waren tussen den stukken doorgedaan. Evenwel kwamen zij het verbond dat zij voor Gods aangezicht gesloten hadden toch niet na.

Maar Abraham ging in dit geval niét tussen de stukken door! De bijbel zegt hier niets over. Hij wachtte! En wanneer het wild gevogelte op de stukken van de offerdieren neerstreken, joeg hij ze weg (Gen. 15:11). Het hier in het Hebreeuws voor "*gevogelte*" gebruikte woord is "*ajiet*" (עֵיט). Dit woord is verwant aan het werkwoord "*iet*" (יט). dat "*losstormen op, neerschieten op*" betekent. Het betrof hier dus vogels die neerschieten op het aas of de prooi, zoals aasgieren, roofvogels, raven en kraaien.

Abraham beschermde dus de offeranden die voor het verbond met God noodzakelijk waren.

Zo zullen ook wij, kinderen Gods, in ons geestelijk leven altijd de aasgieren en roofvogels weg moeten jagen, in bijbelse taal een schaduwbeeld voor demonen. Demonen proberen steeds weer om aan ons het geloof in het grote offer van Jezus Christus uit ons hart te ontfutselen (Matt. 13:3-4). Of ze trachten ons door gedachten van twijfel en ongelooft de goddelijke beloften te ontfutselen.

Op een gegeven ogenblik viel Abraham zelfs in slaap en tijdens zijn slaap viel een grote schrik en een inktzwarte duisternis op hem (Gen. 15:12). Viel hij in een geestelijke slaap? Werd hij aangevallen door demonen? Voerde hij een geestelijke strijd?

We lezen het niet, maar misschien besefte Abraham, dat hij nóóit door die stukken zou kunnen gaan, omdat hij als zwak en zondig mens het verbond met God nooit zou kunnen houden. Dat hij daarom niet durfde! Misschien kwam er ongelooft of twijfel in zijn hart. In ieder geval kwam Abraham in zijn slaap middels een droom of een visioen in een diepe geestelijke duisternis terecht. Totdat God tot hem sprak over de spoedige slavernij van Abrahams nakomelingen in Egypte, maar waaruit Hij hen ook weer zou verlossen (Gen. 15:13-16). Met andere woorden, God stelde hem van de toekomst op de hoogte zodat hij zijn geloof in de zojuist gegeven beloften van God niet zou verliezen als hij deze dingen zag gebeuren.

En toen gebeurde het geweldige wonder. Een ontzagwekkend wonder, omdat het verwijst naar het ontzagwekkende offer van Jezus aan het kruishout. God ging Zélf, terwijl het donker werd en hoewel Hij de meerdere partij was, als een rokende oven en als een vurige fakkel, alléén tussen de stukken van de offerdieren door (Gen. 15:17). God deed het Zélf. Met andere woorden, God alléén nam de vloek van de doodstraf op Zich! Namelijk, de doodstraf die op Abraham zou komen te rusten, indien hij tussen de stukken zou doorgaan en het verbond niet zou kunnen houden. Welk een onbegrijpelijke genade, broeders en zusters.

De in de duisternis schijnende vurige fakkel wijst op Gods Heilige Geest, Die als de vuurkolom het volk Israél 's nachts de weg wees door de woestijn (Ex. 13:21-22; Num. 14:14; Neh. 9:12,19) en Die in zeven vurige fakkels voor de troon van God brandt (Openb. 4:5). De Statenvertaling van de Bijbel spreekt in dit verband over zeven vurige lampen. "Lamp" is hier een wat mindere vertaling. Inderdaad kan het Griekse grondwoord "lam'pas" naast "fakkels, toortsen" ook met "(olie)lampen" worden vertaald, maar gezien het feit dat Johannes van Patmos zeven vúrige lichten zag, moet er sprake zijn geweest van brandende fakkels.

De Heilige Geest manifesteert Zich niet als een klein lichtje, maar als een fel brandende pilaar van vuur om ons de ware Weg te tonen (Joh. 16:13). Zo zal in de diepste geestelijke duisternis Gods Heilige Geest alléén nog maar de stukken van het geslachte offerdier verlichten, als de éniige Weg. Hij zal in duistere tijden, ook als het in het huwelijksleven zo ontzettend moeilijk gaat, het kind van God alléén nog maar wijzen op het offer van Jezus Christus (Joh. 14:6). Hij is immers de Enige, Die ons dan nog kan helpen. Als we murw tussen de scherven van ons kapotte huwelijk zitten. De Heilige Geest trekt als het ware onze blik naar het kruisoffer toe. Als alles duister voor ons is geworden, zelfs als onze echtgeno(o)t(e) ons na overspel heeft verlaten of wellicht is gestorven, telt voor ons alleen nog maar het sterven van Jezus. Paulus zei daarom in 1 Cor. 2:2: "Ik heb niets anders willen weten dan Jezus en Dien gekruisigd." Paulus was dan wel niet gehuwd, maar hij had heel veel pijn en verdrukking moeten ervaren. In die barre tijden blikte hij slechts op Jezus.

Een rokende oven doet ons natuurlijk denken aan de wolk, Welke overdag het volk van Israél op haar weg naar het Beloofde Land leidde. Maar het is in de bijbel zeker ook een schaduwbeeld voor Gods oordelen (Ps. 21:10; Mal. 4:1; Matt. 13:42,50) én voor intens lijden in beproevingen teneinde door God gereinigd te worden (Spr. 27:21; Jes. 48:10; Mal. 3:3). God wees hier dus op het vreselijke oordeel dat ongelovigen en ongerechtigden uiteindelijk zullen moeten ondergaan, én op het lijden dat Abrahams nakomelingen in Egypte (en de kinderen Gods in de wereld) zouden en zullen moeten ondervinden (Gen. 15:13).

Anderzijds wees God door de Heilige Geest hiermee ook duidelijk op Jezus' kruisoffer. God voorzag de doodstraf voor Zijn Zoon Jezus, Die al geslacht werd van de grondlegging der wereld af (Openb. 13:8). Jezus zou in de smeltoven en de wijnpersbak van uiterst zware beproevingen worden geplaagd. Maar daardoor zou Hij de Zaligmaker en Verlosser worden voor ieder die Zijn offer ooit zal aannemen.

Zelfs het tijdstip waarop God in Gen. 15:17 handelde, verwijst ons naar Jezus' kruisoffer. Want God ging tussen de toebereide offerdieren door en verteerde hen met vuur, toen de zon onderging en het duister werd. Zo werd het eveneens volkomen duister, toen Jezus aan het kruishout stierf (Matt. 27:45; Luk. 23:44; Mark. 15:33).

Ook de in Gen. 15:9-10 aangewezen offerdieren (een vaars, een geit, een ram, een tortelduif en een jonge duif) verwijzen naar Jezus' kruisoffer, namelijk naar het Brandofferaltaar, waar dezelfde offerdieren moesten worden geofferd, namelijk runderen, schapen, geiten, tortelduiven of jonge duiven (Lev. 1:2,14).

Tenslotte zegt ook de apostel Paulus in Gal. 3:17, dat het verbond van Gen. 15 verwijst naar Christus, als hij stelt dat 430 jaren later de Wet is gekomen.

Broeders en zusters, ziet u hoe nauw God het kruisoffer van Jezus verbonden heeft met het sluiten van een verbond met Hem? En daarom ook met het sluiten van een aards huwelijk voor Zijn Aangezicht? Ik roep u toe!. Blik toch alleen op Jezus, ga niet te rade bij mensen.

God sloot een (nieuw) verbond met de mensheid in het offer van Zijn Zoon (Matt. 26:26-28). In schaduwbeeld deed Hij dat reeds in het verbond dat Hij met Abraham sloot. Meer dan duizend jaren later gaf Hij Zijn Zoon Jezus als het verbondsoffer, het Lam van God. Via dat verbond wijdde God Zich toe aan de mensheid. In die zin kan men Gods opoffering van Jezus als Zijn toewijding en Zijn nakoming van de beloften aan Abraham beschouwen. Hij had immers aan Abraham een geweldig nageslacht van kinderen Gods beloofd (Rom. 9:6-8).

Via een ontzagwekkend, onbegrijpelijk en uiterst liefdevol genadeverbond toonde God, dat Hij met de mensheid een relatie wilde. Wie zal dat ooit kunnen begrijpen? God gaf Zijn Zoon over in een gruwelijke dood, omdat Hij Zich met ons, vieze en verloren zondaren, wilde verzoenen en met hen een relatie wilde beginnen. Hoe is dat toch mogelijk! Toen een soldaat, nadat Hij gestorven was, de zijde van de Zoon van God doorstak met een speer kwam er water en bloed uit (Joh. 19:34). Nét zoals bij de geboorte van een kind. God nam, zoals Hij eens Eva uit de zijde van Adam nam, de aanstaande Bruid van Jezus (dit is de Gemeente) uit Zijn zijde. God trad in een nieuw verbond met de mensen. Wat een genade! Ziet u nu, geliefde broeders in Christus, hoe nauw God daarom ook de geestelijke verzorging en onderhouding van onze echtgenotes in ons huwelijksleven verbonden heeft met de geboorte van de Bruidsgemeente uit de zijde van Zijn Zoon? Want zoals de Bruid uit Jezus' zijde genomen werd, zo ook wordt onze vrouw uit onze zijde genomen. Ziet u ook hoe hecht zelfs reeds het sluiten van ons huwelijksverbond verbonden is aan het kruisoffer van Jezus? En daarom, geliefde broeders en zusters, indien u van uw huwelijk een geestelijke succes wil maken en indien u het verlangen hebt om samen met uw huwelijkspartner eens deel van de Bruid van Christus uit te maken, dan roep ik u op om niet voorbij te gaan aan het kruisoffer van Jezus. Hij is dat genadevolle Offerlam, dat de beide partners van het huwelijksverbond hecht aan elkaar verbindt. Voor elke zonde en elke fout in uw huwelijk heeft Hij reeds met Zijn Bloed betaald. Gaat u daarom niet aan Hem voorbij en geef uzelf volkomen prijs.

De voorwaarden van Gods verbond met Abraham

Broeders en zusters, hoewel dit het kader van deze studie over het huwelijk enigszins te buiten gaat, wil ik toch nog even kort de voorwaarden te noemen waaronder God de Vader en Abraham hun verbond sloten. Omdat één van die voorwaarden de besnijdenis betrof. De besnijdenis des harten is mede van groot belang voor een gezonde opbouw van ons huwelijk. De besnijdenis zal in een van de volgende studiedelen over het huwelijk nog aan de orde komen.

Bedenkt u overigens twee dingen. Algemeen wordt in een overeenkomst van beide partijen een prestatie wordt verlangd. En God bepaalde in het verbond met Abraham wederom ál de voorwaarden, net als bij het door Hem ingestelde huwelijksverbond tussen Adam en Eva. Want Hij wilde in een relatie met de mens treden.

Wat moest Abraham doen, cq. presteren?

- God vroeg nakoming van de voorwaarden van het verbond (Gen. 17:9).
- God vroeg van Abraham geloof (Gen. 15:6).
- God vroeg van Abraham een oprechte wandel voor Gods aangezicht (Gen. 17:1). Paulus schreef in Hebr. 11:8 dat Abraham aan God gehoorzaam was geweest, zoals, wat nog veel belangrijker is, door God werd bevestigd (Gen. 26:5).
- God vroeg aan Abraham de besnijdenis van de voorhuid van al het mannelijke als een teken van het met God gesloten verbond (Gen. 17:10-14). Zoals het bloed van het offerdier moest vloeien ter bekrachtiging van het verbond, zo moest er ook bloed vloeien bij het afsnijden van de voorhuid. Het bloed is voor God uitermate belangrijk, omdat het een teken is van onze toewijding aan Hem (Ex. 12:13). Het wijst ons op de besnijdenis van het hart (Deut. 10:16; Jer. 4:4) als een teken van het verbond in Jezus Christus door de wedergeboorte, waarbij het geestelijk bloed van ons hart is gevloeid. Leest u ook in Deut. 30:6, dat God ons hart zal besnijden als wij ons bekeren.

Wat zou God doen, cq. presteren?

- God rekende Abraham op grond van zijn geloof gerechtigheid toe (Gen. 15:6), zodat zijn zonden hem niet toegerekend werden.
- God beloofde aan Abraham bescherming. Hij zou zijn Schild zijn, zodat hij niet hoefde te vrezen (Gen. 15:1).
- God beloofde dat Hij Zelf Abrahams zeer grote beloning zou zijn (Gen. 15:1).
- God beloofde Abrahams God te zijn (Gen. 17:7-8).
- God beloofde hem het land Kanaän te geven (Gen. 15:7,18; 17:8).
- God beloofde Abraham een zoon (Izaäk) te schenken (Gen. 15:4; 17:16-19). Deze belofte verwijst naar Jezus (Gal. 3:16).
- God beloofde Abraham een ontelbaar nageslacht (Gen. 15:5; 17:2-6). Dit nageslacht wijst niet zozeer op Israël, maar op de geestelijke vruchten van Christus Jezus, de vele kinderen Gods, die verkregen worden uit het geloof (Rom. 9:6-8; Gal. 3:14).

Tot slot

Geliefde broeders en zusters, de huwelijksvereenkomst zoals God het instelde was een verbond waarbij drie partijen waren betrokken, één man en één vrouw én God. God bepaalde de voorwaarden bepaalde en was als Getuige aanwezig. Door de zondeval kan elk gesloten verbond (óók het huwelijk) pas geldig kan zijn, als er een offerdier is geslacht en aanvaard, namelijk Jezus, het goddelijke Offerlam. Jezus' kruisdood is het offer waarop elk christelijk huwelijksverbond moet zijn gebaseerd. Zowel de man als zijn vrouw zullen dwars dóór de stukken van het Offerlam Jezus Christus heen moeten gaan. Zij moeten dwars door het kruis van Jezus heen, indien zij een geestelijk succes van hun huwelijk willen maken. De kruisweg voert ons naar huis! Dood en Opstanding! Jezus stierf in hun plaats en voor elke zonde en elke fout in hun huwelijksleven. Dit moeten man én vrouw ieder als een realiteit ervaren.

Het gevolg zal zijn dat zij dan niet meer voor zichzelf zullen leven. Man en vrouw leggen ieder, in het huwelijksverbond dat zij voor God hebben gesloten, hun eigen leven neer ten behoeve van de ander om samen een nieuwe eenheid te worden onder de heerschappij van

Jezus. Samen een geestelijke eenheid en samen een beeld van God zoals Hij het ooit bedoeld had toen Hij Adam en Eva in hun huwelijk samenvoegde.

Broeders en zusters, indien u de goddelijke zegeningen in uw huwelijk wilt ervaren, zult u net als Abraham de voorwaarden van het verbond moeten nakomen, oprecht voor God moeten wandelen, in Hem moeten geloven en uw hart moeten besnijden. Als u bereid bent om voor uw huwelijkspartner uw leven neer te leggen en uw karakter op te geven, d.w.z. de dood aan uw eigen ego te willen smaken, dan zult u ook de Opstanding in uw huwelijk ervaren. Dan zal God u rechtvaardigen en beschermen. Dán pas zal uw huwelijksverbond zeer vruchtbaar worden, zoals Abraham op grond van zijn geloof én zijn gehoorzaamheid aan God een zeer talrijk nageslacht kreeg.

Ja, broeders en zusters, rekent u af met het gezegde in de wereld: *“Het huwelijk is geven en nemen”*. Neen, broeders en zusters, Gods model voor het huwelijk is niet het nemen, maar alleen het geven van jezelf. *“Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enige Zoon gegeven heeft”* (Joh. 3:16). Legt u uw leven neer voor uw man of vrouw. Dan zult u met hem of haar een totaal vernieuwd huwelijksleven mogen ervaren, samen met Jezus, het Offerlam dat ook voor uw huwelijksverbond werd geslacht, in stukken gedeeld en verbrand. Moge de Heer u rijkelijk zegenen in uw huwelijk. Amen.

(wordt vervolgd met “HEILIG HUWELIJK (5) – echtscheiding”)